Vlaanderen
is landbouw & visserij

VLIF ACTIVITEITENVERSLAG

2019

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

www.vlaanderen.be/landbouw

VLIF-ACTIVITEITENVERSLAG 2019

15.04.2020

Colofon

Samenstelling
Departement Landbouw en Visserij

Verantwoordelijke uitgever
Patricia De Clercq, Secretaris-generaal

Lay-out
Departement Landbouw en Visserij

Een digitale versie vindt u terug op de website van het Departement Landbouw en Visserij.

VOORWOORD

Met een toelage van 61 miljoen euro om de steun te betalen en een machtiging van 68 miljoen euro om nieuwe steun te verlenen, blijft het VLIF een belangrijke speler bij de financiering van investeringen op een land- of tuinbouwbedrijf, en voor de vestiging van jonge landbouwers en tuinders. In 2019 ging 88% van de betaalde steun naar particuliere land- en tuinbouwers in de vorm van investerings- en opstartsteun. De cijfers over zowel betaalde als nieuw toegekende steun illustreren dat die terecht komt bij alle deelsectoren van de Vlaamse land- en tuinbouw. Bovendien blijkt dat meer dan driekwart van de verleende steun naar investeringen gaat die in zeer hoge mate bijdragen aan de verduurzaming van de productie, wat de voornaamste doelstelling is van de steunmaatregel. In die zin beantwoorden de resultaten aan de verwachtingen. Het uitgangspunt was immers dat alle deelsectoren van de Vlaamse land- en tuinbouw investeringsnoden hadden en dat ze alle, via specifieke investeringen, de productie duurzamer konden maken.
Hoewel de steunvoorwaarden al selectief zijn en er omwille van de doelmatigheid van de steun bij een gegeven budget een selectieproces moet worden doorlopen, bleven de steunmaatregelen ook in 2019 de professionele land- en tuinbouwers aanspreken. Zij dienden voor in totaal 691 miljoen euro aanvragen voor investeringen in. Een 11% van de aanvragen werd via selectie volledig uitgesloten van steun. Het betreft hoofdzakelijk investeringen in materieel. Daarentegen wordt bij het bouwen van stallen, loodsen en serres steeds een deel van het project geselecteerd. Net als in de voorgaande jaren werden bijna alle investeringen geselecteerd die significant bijdragen aan een duurzamere productie en 30% steun genieten.
Wat opstartsteun betreft werden in 2019 156 aanvragen ingediend waarvan 148 geselecteerd. Het budget voor deze maatregel was opnieuw geen beperkende factor. De 8 opstartprojecten die niet geselecteerd werden droegen onvoldoende bij aan de doelstellingen inzake generatiewissel en zeggenschap voor de jonge landbouwer. Door de koppeling tussen de steun en de bedrijfsomvang komt ongeveer 56% van de jonge landbouwers in aanmerking voor de hogere opstartpremie van 55.000 of 70.000 euro.
In 2019 traden er ook enkele wijzigingen in werking, na aanpassingen aan de regelgeving. Zo werd bijvoorbeeld een steuncategorie van 40% toegevoegd voor investeringen in technologieën die boven het gemiddelde bijdragen aan de klimaatdoelstellingen.

INHOUD

VOORWOORD 3
1 VLIF-BEGROTINGSUITVOERING 6
1.1 ONTVANGSTEN EN UITGAVEN 6
1.1.1 Toelichting bij ontvangsten 6
1.1.2 Toelichting bij uitgaven 7
1.2 MACHTIGING 8
2 TOEGEKENDE VLIF-STEUN 9
2.1 INVESTERINGSSTEUN AAN LAND- EN TUINBOUWERS 9
2.1.1 Overzicht toegekende VLIF-steun per provincie 9
2.1.2 Overzicht van de toegekende VLIF-steun per doelstelling 10
2.2 OVERNAMESTEUN 14
2.2.1 Overzicht toegekende VLIF-steun per provincie 14
2.2.2 Overzicht toegekende VLIF-steun per steunbedrag 15
2.3 STEUN AAN DE AGROVOEDINGSSECTOR 15
2.4 STEUN AAN DE OMKADERINGSSECTOR 15
2.5 PROJECTSTEUN VOOR INNOVATIES IN DE LANDBOUW 15
2.6 STEUN VOOR NIET-PRODUCTIEVE INVESTERINGEN 15
2.7 STEUN AAN DE ONTWIKKELING VAN KLEINE LANDBOUWBEDRIJVEN 15
2.8 STEUN AAN LAND- EN TUINBOUWERS VOOR AANVRAGEN INGEDIEND VOOR 1 JANUARI 2015 16
3 VLIF-STEUN IN 2019: REGELGEVING EN PROCEDURE 17
3.1 DE VLIF-MAATREGELEN IN DE PDPO III-PERIODE 17
3.2 VLIF-STEUNAANVRAGEN 17
3.3 SELECTIE VAN VLIF-STEUNAANVRAGEN 18
3.4 KORTE BESCHRIJVING VAN DE VLIF-MAATREGELEN 19
3.4.1 Opstartsteun aan de jonge landbouwer 19
3.4.2 Steun aan de investeringen op het landbouwbedrijf 19
3.4.3 VLIF-waarborg voor de investeringen en de overname in de landbouw 20
3.4.4 Steun voor niet-productieve investeringen op het landbouwbedrijf 20
3.4.5 Steun voor de ontwikkeling van kleine landbouwondernemingen 20
3.4.6 Projectsteun voor innovaties in de landbouw 21
3.4.7 Steun aan de agrovoedingsindustrie voor de afzet van land- en tuinbouwproducten 21
3.4.8 Steun aan de omkaderingssector 21
3.5 WIJZIGINGEN AAN DE REGELGEVING 22
3.5.1 Besluit van de Vlaamse Regering van 14 september 2018 tot wijziging van de regelgeving betreffende het landbouw- en visserijbeleid 22
3.5.2 Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 tot wijziging van artikel 4, 5, 6, 14 en de bijlage van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2014 betreffende steun aan de investeringen en aan de overname in de landbouw 22
3.5.3 Ministerieel besluit van 19 februari 2019 tot wijziging van de regelgeving betreffende het landbouw- en visserijbeleid 23
3.5.4 Ministerieel besluit van 17 mei 2019 betreffende de tegemoetkoming door het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds aan pitfruitbedrijven met liduiditeitsproblemen 23
4 INGEDIENDE VLIF-STEUNAANVRAGEN 24
4.1 AANVRAGEN VOOR INVESTERINGSSTEUN DOOR LAND- EN TUINBOUWERS 24
4.1.1 Toelichting bij de opbouw van de tabellen en betekenis van de kolomvariabelen 24
4.1.2 Algemeen 24
4.1.3 Provincie 25
4.1.4 Hoofdsector 26
4.1.5 Subsector 27
4.1.6 Thema's zoals opgenomen in het Besluit van de Vlaamse Regering 31
4.1.7 Hoedanigheid van indieners 33
4.1.8 Leeftijd 34
4.2 AANVRAGEN VOOR OPSTARTSTEUN DOOR JONGE LANDBOUWERS 35
4.2.1 Algemeen 35
4.2.2 Overzicht per provincie 35
4.2.3 Overzicht per sector 35
4.2.4 Overzicht per type vestiging 36
4.2.5 Overzicht per leeftijd 37

4.3 AANVRAGEN VLIF-WAARBORG 37
4.4 AANVRAGEN VOOR NIET-PRODUCTIEVE INVESTERINGEN 38
4.4.1 Algemeen 38
4.4.2 Provincie 38
4.4.3 Type investering 39
4.5 AANVRAGEN VOOR DE ONTWIKKELING VAN KLEINE LANDBOUWBEDRIJVEN 39
4.6 AANVRAGEN INGEVOLGE OPROEPEN 39
4.6.1 Projectsteun voor innovaties in de landbouw 39
4.6.2 Steun aan de agrovoedingssector 41
4.6.3 Steun aan de omkaderingssector 42

1 VLIF-BEGROTINGSUITVOERING

De VLIF-begroting betreft het aandeel in de steun die door het VLIF is toegekend en uitbetaald ten laste van het Vlaamse Gewest. Op een beperkte uitzondering na maken de VLIF-maatregelen immers deel uit van het Vlaams plattelandsontwikkelingsplan (PDPO), waarvoor er in de periode 2015-2020 een EU-medefinanciering van 50% is (voor aanvragen ingediend vanaf 2015). Bijgevolg zijn alle bedragen in dit hoofdstuk 1 alleen de Vlaamse cofinanciering. In de andere hoofdstukken zullen dit de volledige steunbedragen zijn (Vlaamse + Europese cofinanciering).

1.1 ONTVANGSTEN EN UITGAVEN

Tabel 1. Begrotingsuitvoering 2019

Ontvangsten	Begrotingsuitvoering (euro)
Dotatie van de Vlaamse overheid	59.380.000
Dotatie vanuit het Vlaams Klimaatfonds	1.500.000
Eigen ontvangsten	525.047
Totale ontvangsten	61.405.047
Uitgaven	**Begrotingsuitvoering (euro)**
Producenten: rentesubsidie	15.950.219
Producenten: premies	14.084.632
Producenten: premies met 'klimaat'-middelen	989.686
Producenten: premies met middelen van eigen ontvangsten 2018	491.855
VLIF-waarborg	284.624
Agrovoeding	836.769
Omkadering	2.657.976
Innovatie	523.325
Niet-productieve investeringen	4.484
Labokosten	260
Totale uitgaven	35.823.830

1.1.1 Toelichting bij ontvangsten

De ontvangen toelage vanwege de Vlaamse overheid voor 2019 bedroeg 59.380.000 euro, ingeschreven op KB0-1KDB5BW-IS van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap (begrotingsaanpassing bij decreet van 13 december 2019).

Bijkomend werd er in 2019 vanuit het Vlaams Klimaatfonds 1.500.000 euro overgeheveld naar het VLIF.

De eigen ontvangsten bedroegen in 2019 in totaal 525.047 euro. Voor dit bedrag kan er in 2020 extra steun verleend worden.

- wanneer een land- of tuinbouwer tijdens de referentieperiode niet langer voldoet aan de VLIF-voorwaarden, wordt de uitbetaalde steun voor de periode waarin de VLIF-voorwaarden niet zijn vervuld, teruggevorderd. Er werd zo 406.315 euro ontvangen in 2019;

- wanneer een VLIF-waarborg na een gedwongen of vrijwillige stopzetting van een land- of tuinbouwbedrijf is uitbetaald aan een kredietinstelling, wordt deze teruggevorderd bij de kredietnemer(s) en de eventuele borgen. In 2019 is er op basis van dergelijke terugvorderingen 105.110 euro ontvangen;

- wanneer een VLIF-waarborg wordt toegekend, moet daarvoor een bijdrage betaald worden. In 2019 werd in totaal 13.622 euro aan waarborgbijdragen ontvangen.

1.1.2 Toelichting bij uitgaven

Aan de producenten wordt er overname- en investeringssteun gegeven in twee vormen : rentesubsidie en kapitaalpremie. Rentesubsidies worden gespreid uitbetaald aan de kredietinstellingen over verschillende jaren (tot 15 jaar), parallel aan de aflossing van het betreffende krediet. Kapitaalpremies worden aan de aanvrager zelf uitbetaald.

Op deze dossiers van producenten kan er nog een derde steunvorm zijn, nl. VLIF-waarborg. Deze wordt uitbetaald aan de betrokken kredietinstelling wanneer de land- of tuinbouwer de boeken neerlegt.

Aan agrovoedingsbedrijven (afzet en verwerking van land- en tuinbouwproducten) en aan de omkaderingssector (proeftuinen en praktijkcentra) kan VLIF-investeringssteun in de vorm van kapitaalpremies worden toegekend.

Voor analyses (cfr. openbare interventie) kwamen daarenboven nog 260 euro kosten ten laste van de VLIF-begroting, nl. een achterstallige BTW-verrekening.

Tabel 2 geeft meer details over de **Vlaamse** uitbetaalde steun per maatregel en per steunvorm (rentesubsidie/kapitaalpremie) en financieringsbron op basis van in 2019 of eerder toegekende steun aan producenten.

Tabel 2. Vlaamse betaalde overname- en investeringssteun aan producenten volgens steunvorm en financieringsbron

Steunmaatregel	Totaal Vlaams uitbetaald (euro)	Vlaams uitbetaalde kapitaalpremies Producenten (euro)	Vlaams uitbetaalde rentesubsidies Producenten (euro)
Overnamesteun met reguliere middelen (dotatie)	2.878.724	1.669.500	1.209.224
Investeringssteun met reguliere middelen (dotatie)	26.919.634	12.4125.132	14.504.502
Investeringspremies met 'klimaat'-middelen	989.686	989.686	n.v.t.
Investeringspremies met 'eigen ontvangsten 2018'	491.855	491.855	n.v.t.
Toegekend vóór 2007 zonder EU-cofinanciering (investeringen + overnames samen)	236.493	0	236.493
Totaal	31.516.392	15.566.173	15.950.219

1.2 MACHTIGING

Bij begrotingsartikel KB0-1KDB5BW-IS werd het VLIF gemachtigd om een bedrag van 67.024.000 euro vast te leggen in 2019. In de loop van het jaar is dat door een interne herverdeling verlaagd tot 66.024.000 euro.
Met een vastlegging wordt de Vlaamse cofinanciering van de steun budgettair vastgelegd in het jaar waarin de steun wordt toegekend, ook al volgt de (gespreide) betaling later.
Daarenboven kon er nog 1.500.000 euro worden toegekend dankzij de overheveling uit het Vlaams Klimaatfonds.
Vervolgens was het nog mogelijk om 491.855 euro extra vast te leggen op basis van de eigen ontvangsten 2018.

In totaal kon er dus 68.015.855 euro worden vastgelegd, waarvan 68.015.472 euro effectief werd aangewend (zie tabel 3 hieronder).

Tabel 3. Vlaamse toegekende steun

Steunmaatregel	Totaal vastgelegde steun (euro)	Vastgelegde kapitaalpremies Producenten (euro)	Vastgelegde rentesubsidies Producenten (euro)
Producenten: overnamesteun	822.482	790.000	32.482
Producenten: investeringssteun	57.634.315	57.550.025	84.290
Producenten: investeringssteun 'klimaat'-middelen	1.499.994	1.499.994	n.v.t.
Producenten: investeringssteun met middelen van eigen ontvangsten 2018	491.855	491.855	n.v.t.
VLIF-waarborg	284.624	n.v.t.	n.v.t.
Agrovoeding	1.736.532	n.v.t.	n.v.t.
Omkaderingssteun	2.868.356	n.v.t.	n.v.t.
Innovatie	2.673.170	n.v.t.	n.v.t.
Niet-productieve investeringen	4.144	n.v.t.	n.v.t.
Labokosten[1]	0	n.v.t.	n.v.t.
Totaal	68.015.472	60.331.874	116.772

[1] Voor de uitgave van 260 euro was er geen vastlegging nodig omdat het ging over een achterstallige BTW-verrekening.

2 TOEGEKENDE VLIF-STEUN

In dit hoofdstuk wordt gerapporteerd op verrichtingsniveau. Een steunaanvraag kan betrekking hebben op meerdere verrichtingen die niet noodzakelijk gezamenlijk behandeld worden of een gunstige beslissing krijgen.

2.1 INVESTERINGSSTEUN AAN LAND- EN TUINBOUWERS

Er werd in 2019 in totaal over 5.801 geselecteerde investeringen een beslissing genomen. Merk op dat in een aantal VLIF-dossiers er meerdere beslissingen kunnen zijn, al dan niet in hetzelfde jaar, omdat bijvoorbeeld een voorwaarde vervuld was die leidde tot een gunstige beslissing in het dossier. In het activiteitenverslag wordt enkel de eerste beslissing behandeld.
De volgende beslissingen werden genomen:

- 79,4% van de investeringen kreeg een gunstige beslissing. De toegekende steun wordt effectief uitbetaald binnen de twee maanden na de beslissing, tenzij de investering aangeduid werd voor een extra controle ter plaatse (5%-controle). Bij beslissingen op het einde van het jaar kan dit mogelijk toch langer duren omdat het VLIF pas uitbetalingen kan uitvoeren nadat het Budgettair Implementatieplan (BIP) werd goedgekeurd. Dat gebeurt in de eerste maanden van elk nieuw jaar;
- 11,4% van de investeringen kreeg een gunstige beslissing met voorwaarden. Deze beslissing wordt gegeven als de voorwaarde later in de tijd nagenoeg zeker vervuld zal kunnen worden, bv. zodra een bepaald extern document aantoont dat aan de inkomensvoorwaarde voldaan is. De betaling gebeurt dan zodra de voorwaarde vervuld is;
- 1,2% kreeg een ongunstige beslissing, maar vatbaar voor herziening. Dit zijn dossiers waar nog een belangrijke VLIF-voorwaarde vervuld moet worden, maar waar de kans eerder klein is dat het nog kan gebeuren. Deze investeringen kunnen dus in principe nog een gunstige beslissing krijgen (tweede beslissing);
- 8% kreeg een ongunstige beslissing, niet vatbaar voor herziening. Die dossiers voldeden niet aan de VLIF-regelgeving.

Verder in het overzicht worden onder goedgekeurde investeringen die investeringen verstaan die als beslissing 'gunstig' of 'gunstig met voorwaarden' kregen. Samen zijn dit 5.264 goedgekeurde investeringen.

2.1.1 Overzicht toegekende VLIF-steun per provincie

Tabel 4. Overzicht toegekende en subsidiabele steun per provincie

Provincie	Aantal goedgekeurde investeringen	Subsidiabele investeringskosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Antwerpen	1.470	42.623.571	11.210.618
Limburg	462	13.077.501	3.554.299
Oost-Vlaanderen	965	22.801.288	5.798.096
Vlaams-Brabant	322	9.029.908	2.197.564
West-Vlaanderen	2.045	43.777.995	10.674.095
Totaal	5.264	131.310.262	33.434.672

Uit tabel 4 is af te leiden dat het hoogste percentage, 34%, van de toegekende steun bestemd is voor landbouwbedrijven in de provincie Antwerpen. Op de tweede plaats volgt de provincie West-Vlaanderen met 32%. Qua aantal goedgekeurde investeringen is West-Vlaanderen weliswaar koploper met 39% van het totale aantal.

2.1.2 Overzicht van de toegekende VLIF-steun per doelstelling

Tabel 5. Subsidiabele kosten per doelstelling zoals opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2014 betreffende steun aan de investeringen en aan de overname in de landbouw

Maatregel	Aantal goedgekeurde investeringen	Subsidiabele investeringskosten (euro)	Toegekende steun (euro)
15% aankoop meerjarig plantgoed	15	323.081	48.462
15% onroerend structuurverbetering	1.085	29.488.145	4.423.222
15% onroerend wettelijke normen mestopslag	169	4.592.361	688.854
15% roerend minimale verduurzaming	181	5.319.132	797.870
30% aanplant van beloftevolle fruitvariëteiten	11	280.456	84.137
30% afval en voedselverlies	37	2.551.300	765.390
30% arbeidskwaliteit en -veiligheid	145	2.619.907	785.972
30% automatisatie	632	15.746.685	4.724.006
30% biodiversiteit	50	3.146.666	944.000
30% biologische landbouw	6	1.478.312	443.494
30% bodemkwaliteit	96	1.522.333	456.700
30% bovenwettelijk dierenwelzijn	439	4.026.409	1.207.923
30% emissies ammoniak fijn stof NOX	436	13.799.298	4.139.789
30% hernieuwbare energie: materieel en installaties	20	276.621	82.986
30% precisielandbouw	99	1.218.024	365.407
30% primaire energiebesparing	1.136	30.144.308	9.043.293
30% ruimtelijke kwaliteit	86	1.332.236	399.671
30% verwerking en verkoop hoeveproducten	73	3.047.298	914.189
30% voedselveiligheid	29	177.957	53.387
30% waterkwaliteit en -kwantiteit	513	10.197.446	3.059.234
30% windenergie en zonneboiler	6	22.288	6.686
Totaal	5.264	131.310.262	33.434.672

Het hoogste percentage van de toegekende steun, 27%, is bestemd voor investeringen in primaire energiebesparing, gevolgd door investeringen voor automatisatie met 14%.
De 15%-investering onroerend structuurverbetering vervolledigt de top 3 met 13%, op de voet gevolgd door de 30%-investering voor emissies ammoniak fijn stof NOX met 12%.

82% van de toegekende steun is bestemd voor de 30%-investeringscodes.

Tabel 6. Subsidiabele kosten per Europese doelstelling

Doelstelling	Aantal goedgekeurde investeringen	Subsidiabele investeringskosten (euro)	Toegekende steun (euro)
2A	3.580	85.735.511	19.762.246
5B	1.228	31.498.832	9.449.650
5D	456	14.075.919	4.222.776
Totaal	5.264	131.310.262	33.434.672

De VLIF-steun voor land- en tuinbouwbedrijven is bij Europa aangemeld onder de volgende drie prioriteiten:
2A) de economische prestaties van alle landbouwbedrijven verbeteren en de herstructurering en modernisering van landbouwbedrijven faciliteren, met name met het doel de marktdeelname en -gerichtheid en de landbouwdiversificatie te vergroten;
5B) een efficiënter energiegebruik in de landbouw- en de voedselverwerkingssector bevorderen;
5D) de uitstoot van broeikasgassen en ammoniak door de landbouw verminderen.

De meeste VLIF-steun (59%) is bestemd voor prioriteit 2A.
Belangrijk om op te merken is dat er ook heel wat 30%-investeringen opgenomen zijn onder deze prioriteit 2A met een duidelijke milieucomponent of een component in sociale duurzaamheid. Het gaat dan onder meer om investeringen in waterkwaliteit- en kwantiteit, bodemkwaliteit, precisielandbouw, biodiversiteit, afval- en voedselverlies, biologische landbouw, bovenwettelijk dierenwelzijn en ruimtelijke kwaliteit.

Tabel 7. Overzicht van de toegekende VLIF-steun per hoofdsector

Sector	Aantal goedgekeurde investeringen	Subsidiabele investeringskosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Akkerbouw	106	6.119.029	1.571.718
Boomkwekerij en sierteelt open lucht	54	1.640.679	376.454
Gemengd gewassen-veeteelt	188	5.098.725	1.153.200
Gemengd rundvee	157	1.797.937	426.928
Gemengde bedrijven veeteelt	383	6.229.273	1.656.078
Glasgroenten of sierteelt onder glas	448	16.433.573	4.426.833
Groenten open lucht of fruit	174	9.714.277	2.728.173
Intensieve veehouderij	1.034	32.043.888	8.109.318
Melkvee	1.975	32.278.313	7.963.387
Niet-geclassificeerd	3	95.550	28.665
Overige gewassen gemengd	41	1.604.932	362.358
Overige graasdieren	39	975.516	205.620
Overige tuinbouw	35	1.846.545	532.300
Vleesvee	142	4.200.848	1.064.530
Onbekend	485	11.231.179	2.829.109
Totaal	5.264	131.310.262	33.434.672

Het grootste deel van de toegekende steun was bestemd voor intensieve veehouderij (24,3%), gevolgd door steun voor melkveebedrijven met 23,8% en steun voor glasgroenten of sierteelt onder glas met 13,2%.

Voor dit activiteitenverslag werd gebruik gemaakt van de 'berekende' bedrijfstypen zoals sinds 2017 opgenomen in de identificatiedatabank van het Departement Landbouw en Visserij. Elk bedrijf krijgt een bedrijfstype toegekend op basis van de berekende omzet per bedrijfstak op dat landbouwbedrijf. Het aandeel van de omzet van elke bedrijfstak in de totale omzet van het landbouwbedrijf is bepalend voor het bedrijfstype. Over deze toekenningsregels werden op Europees niveau afspraken gemaakt en wordt de eveneens afgesproken Europese nomenclatuur van bedrijfstypen gevolgd. De omzet per individueel landbouwbedrijf per bedrijfstak wordt ingeschat door de standaardopbrengsten per teelt en per diersoort, die berekend worden op basis van het Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN), te linken met de individuele per bedrijf beschikbare areaalgegevens uit de verzamelaanvraag, en de diergegevens die beschikbaar zijn bij de Mestbank en Sanitel.

Voor 485 investeringen is geen bedrijfstype bekend. Dit komt voornamelijk doordat het over nieuw opgerichte bedrijven gaat waarvan nog niet voldoende gegevens beschikbaar zijn om het bedrijfstype te kunnen berekenen, of omdat het begunstigden betreft zoals machineringen waarvan geen bedrijfstype bepaald kan worden.

Tabel 8. Overzicht van de toegekende VLIF-steun per deelsector

Deelsector	Aantal goedgekeurde investeringen	Subsidiabele investeringskosten (euro)	Toegekende steun (euro)
Akkerbouwgroenten	19	1.782.259	405.366
Andere bedrijven combo gewassen	8	419.698	101.047
Bloemen en sierplanten in open lucht	4	337.288	71.186
Bloemen en sierplanten onder glas	51	1.689.842	417.062
Boomkwekerij	50	1.303.391	305.268
Combo akker- en tuinbouw	17	492.064	120.486
Combo akkerbouw en graasdieren	27	580.465	167.216
Combo akkerbouw en melkvee	1	59.655	8.948
Combo akkerbouw en veredeling	32	2.195.493	474.528
Combo akkerbouwgewassen	66	3.550.377	930.434
Combo graasdieren en akkerbouw	3	146.760	24.501
Combo melkvee en akkerbouw	19	91.679	21.751
Combo tuinbouw en blijvende teelten	14	676.591	135.852
Combo van gewassen (vnl. akkerbouw)	2	16.580	4.974
Combo varkensfokkerij en -mesterij	396	10.601.934	2.837.478
Combo veredeling met diverse productie	28	718.000	184.095
Diverse graasdieren	8	545.684	85.536
Diverse tuinbouwteelten	35	1.846.545	532.300
Fokvarkens	90	2.141.015	537.351
Fruit - geen citrus, tropisch en noten	113	7.908.377	2.321.365
Geiten	31	429.832	120.083
Gemengd - gewassen en veeteelt	106	2.024.672	456.257
Gespecialiseerde mestvarkensbedrijven	132	3.987.694	1.028.430
Glasgroenten	397	14.743.730	4.009.771
Granen, olie- en eiwitgewas, hakvruchten	21	786.393	235.918
Groenten in open lucht	61	1.805.900	406.808
Legkippen	169	7.071.900	1.660.206
Melkvee	1.975	32.278.313	7.963.387
Niet-geclassificeerd	3	95.550	28.665
Runderjong- en mestvee	142	4.200.848	1.064.530
Rundvee: combo melk, jong- en mestvee	157	1.797.937	426.928
Slachtpluimvee	219	7.523.345	1.861.758
Veeteeltcombo; veredeling en graasvee	30	396.521	91.735
Veeteeltcombo; veredeling en melkvee	152	2.268.986	621.558
Veeteeltcombo; vnl. graasdieren	23	612.119	128.132
Veeteeltcombo; vnl. melkvee	178	2.951.647	814.653
Onbekend	485	11.231.179	2.829.109
Totaal	5.264	131.310.262	33.434.672

Het grootste deel van de toegekende steun was bestemd voor melkveebedrijven (23,8%), gevolgd door glasgroenten (12%), varkensfokkerij/mesterij (8,5%) en fruit (6,9%).

2.2 OVERNAMESTEUN

Er zijn in 2019 in totaal 98 dossiers behandeld. Zoals al eerder vermeld, kunnen er in een aantal VLIF-dossiers meerdere beslissingen zijn, al dan niet in hetzelfde jaar.
In het activiteitenverslag wordt enkel de eerste beslissing behandeld.
De volgende beslissingen werden genomen:

- 64,3% van de investeringen kreeg een gunstige beslissing met inkomensvoorwaarden. Dit betekent dat de eerste twee van de vijf schijven maar met een tussenperiode van zes maanden uitbetaald kunnen worden. De derde en volgende schijven kunnen pas uitbetaald worden als de jonge landbouwer heeft aangetoond dat hij ook aan de inkomensvoorwaarden kan voldoen. Na de gunstige beslissing wordt de eerste schijf uitbetaald binnen de twee maanden na die beslissing, tenzij de investering aangeduid werd voor een extra controle ter plaatse (5%-controle);
- 19,4% van de investeringen kreeg een gunstige beslissing met voorwaarden. De beslissing 'gunstig met voorwaarden' wordt gegeven als het bijna zeker is dat de voorwaarden later vervuld zullen kunnen worden. De betaling van de eerste schijf wordt uitgevoerd zodra de voorwaarden vervuld zijn, eventueel met uitzondering van de inkomensvoorwaarden;
- 9,2% kreeg een ongunstige beslissing, maar vatbaar voor herziening. Dit zijn dossiers waar nog een belangrijke VLIF-voorwaarde moet worden vervuld, maar waar de kans eerder klein is dat dit nog lukt. Deze investeringen kunnen dus in principe nog een gunstige beslissing krijgen (tweede beslissing);
- 7,1% kreeg een ongunstige beslissing. Deze dossiers kunnen niet voldoen aan één of meerdere VLIF-voorwaarden of de jonge landbouwer is hiertoe niet bereid.

Verder in het overzicht worden onder goedgekeurde investeringen die investeringen verstaan die als beslissing 'gunstig' of 'gunstig met (inkomens)voorwaarden' kregen. Samen zijn dit 82 goedgekeurde investeringen.

2.2.1 Overzicht toegekende VLIF-steun per provincie

Tabel 9. Overzicht per provincie

Provincie	Aantal goedgekeurde aanvragen	Toegekende steun (euro)
Antwerpen	21	1.170.000
Limburg	12	660.000
Oost-Vlaanderen	10	460.000
Vlaams-Brabant	4	175.000
West-Vlaanderen	35	1.745.000
Totaal	82	4.210.000

2.2.2 Overzicht toegekende VLIF-steun per steunbedrag

Tabel 10. Overzicht per steunbedrag

Steunbedrag	Aantal goedgekeurde aanvragen	Toegekende steun (euro)
40.000	36	1.440.000
55.000	30	1.650.000
70.000	16	1.120.000
Totaal	82	4.210.000

De toegekende steun wordt berekend op basis van het bruto-bedrijfsresultaat van het overgenomen bedrijf. In 34,2% van de goedgekeurde dossiers was dit 40.000 euro, in 39,2% was dit 55.000 euro en in 26,6% was dit 70.000 euro.

2.3 STEUN AAN DE AGROVOEDINGSSECTOR

In 2019 werden 6 aanvragen behandeld. Over alle 6 de aanvragen werd gunstig beslist en er werd een totaal steunbedrag van 1.673.538 euro toegekend.

2.4 STEUN AAN DE OMKADERINGSSECTOR

In 2019 werd een totaal steunbedrag van 2.657.975 euro uitbetaald voor 24 dossiers, waarvan acht saldi voor afgeronde projecten.

2.5 PROJECTSTEUN VOOR INNOVATIES IN DE LANDBOUW

In 2019 werden 10 aanvragen behandeld. Over alle 10 de aanvragen werd gunstig beslist en er werd een totaal steunbedrag van 1.046.650 euro toegekend.

2.6 STEUN VOOR NIET-PRODUCTIEVE INVESTERINGEN

In 2019 werden 12 aanvragen behandeld. Over alle 12 de aanvragen werd gunstig beslist en er werd een totaal steunbedrag van 8.288 euro toegekend.

2.7 STEUN AAN DE ONTWIKKELING VAN KLEINE LANDBOUWBEDRIJVEN

In 2019 werden 2 aanvragen behandeld. Beide aanvragen werden ongunstig beslist. Er werd bijgevolg geen steunbedrag toegekend.

2.8 STEUN AAN LAND- EN TUINBOUWERS VOOR AANVRAGEN INGEDIEND VOOR 1 JANUARI 2015

In 2019 werd nog slechts een beperkt aantal verrichtingen afgehandeld voor aanvragen die ingediend werden vóór 2015. Gezien de kleine aantallen wordt vanaf dit activiteitenverslag hieronder nog slechts een beknopt overzicht gegeven.

In 2019 kregen 86 verrichtingen, aangevraagd door land- en tuinbouwers, een gunstige beslissing. De totaal toegekende steun bedroeg 902.440 euro.

Tabel 11. Overzicht toegekende steun per maatregel

Steunmaatregel	Aantal verrichtingen	Toegekende steun (euro)	Toegekende kapitaalpremie (euro)	Toegekende rentesubsidie (euro)
Investeringssteun	84	799.958	718.592	81.366
Vestigingssteun	2	102.482	70.000	32.482
Totaal	86	902.440	788.592	113.848

Tabel 12 . Overzicht toegekende steun per provincie

Provincie	Aantal verrichtingen	Toegekende steun (euro)
Antwerpen	7	221.967
Limburg	3	6.964
Oost-Vlaanderen	44	441.537
Vlaams-Brabant	5	18.242
West-Vlaanderen	27	213.730
Totaal	86	902.440

3 VLIF-STEUN IN 2019: REGELGEVING EN PROCEDURE

3.1 DE VLIF-MAATREGELEN IN DE PDPO III-PERIODE

Voor de periode 2015-2020 is het derde Vlaams programma voor plattelandsontwikkeling (PDPO III) goedgekeurd door de Europese Commissie. Deze goedkeuring is essentieel, omdat de VLIF-maatregelen mee worden gefinancierd met Europese middelen uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO). De VLIF-waarborg en steun aan de omkaderingssector zijn Vlaamse maatregelen zonder medefinanciering van Europa, en werden bijgevolg niet opgenomen in PDPO III.

Land- en tuinbouwers kunnen op elk ogenblik een steunaanvraag indienen voor de volgende VLIF-maatregelen:

- opstartsteun voor de jonge landbouwer;
- investeringssteun op het land- en tuinbouwbedrijf;
- VLIF-waarborg voor investeringen en overnames in de landbouw;
- steun voor niet-productieve investeringen op het landbouwbedrijf;
- steun voor de ontwikkeling van een kleine landbouwonderneming.

Voor de land- en tuinbouwsector werden via een oproep de volgende maatregelen behouden:

- steun voor verwerking en afzet van land- en tuinbouwproducten aan de agrovoedingsindustrie;
- projectsteun voor innovaties in de landbouw;
- steun aan de omkaderingssector.

Een beschrijving van de VLIF-maatregelen volgt verder in dit hoofdstuk. Meer informatie over voorwaarden en procedures is te vinden op de VLIF-webpagina's

3.2 VLIF-STEUNAANVRAGEN

Sinds 5 januari 2015 verlopen de VLIF-steunaanvragen uitsluitend via het e-loket voor Landbouw en Visserij.
Voor investeringssteun duren de indienperiodes in de regel maximaal drie maanden. In 2019 waren er de volgende indienperiodes:

- blok 1 van 1 januari tot 31 maart;
- blok 2 van 1 april tot 30 juni;
- blok 3 van 1 juli tot 30 september;
- blok 4 van 1 oktober tot 17 december.

Voor opstartsteun duren de indienperiodes maximaal één maand. In de regel starten ze telkens de eerste dag van de maand en worden ze de laatste dag van de maand afgesloten. Uitzondering hierop was de afsluitingsdatum op 17 december.

Voor VLIF-steun voor niet-productieve investeringen duren de indienperiodes in de regel maximaal drie maanden. In 2019 waren er de volgende indienperiodes:

- blok 1 van 1 januari tot 28 februari;
- blok 2 van 1 maart tot 31 mei;
- blok 3 van 1 juni tot 31 augustus;

- blok 4 van 1 september tot 30 november;
- blok 5 van 1 december tot 29 februari 2020.

Voor VLIF-steun voor de ontwikkeling van een kleine landbouwonderneming duren de indienperiodes in de regel maximaal drie maanden. In 2019 waren hiervoor volgende indienperiodes:

- blok 1 van 1 januari tot 31 maart;
- blok 2 van 1 april tot 30 juni;
- blok 3 van 1 juli tot 30 september;
- blok 4 van 1 oktober tot 17 december.

Voor VLIF-projectsteun voor innovaties in de landbouw was er in 2019 een aanvraagperiode. Deze liep van 2 januari tot en met 31 maart.

Voor VLIF-projectsteun voor agrovoeding was er in 2019 een aanvraagperiode. Deze liep van 2 januari tot en met 15 maart.

3.3 SELECTIE VAN VLIF-STEUNAANVRAGEN

De goedkeuring van de VLIF-steunmaatregelen binnen PDPO III werd door de Europese Commissie afhankelijk gemaakt van de invoering van een selectiesysteem.
In de ELFPO-verordening wordt bepaald dat de selectiecriteria borg moeten staan voor:

- de gelijke behandeling van de aanvragers;
- het beter gebruik van de financiële middelen;
- het uitvoeren van de EU-prioriteiten voor plattelandsontwikkeling.

Voor iedere VLIF-maatregel zijn er selectiecriteria uitgewerkt die bijdragen tot de doelmatigheid ervan. Het selectiesysteem voor de investeringssteun werkt als volgt:

- het totale VLIF-budget voor de gehele PDPO III periode ligt per maatregel vast;
- een steunaanvraag kan bestaan uit verschillende verrichtingslijnen die elk afzonderlijk een score krijgen op basis van de selectiecriteria. Zo wordt bij de steunaanvraag om een stal te bouwen, de stal opgedeeld in meerdere investeringslijnen;
- na het afsluiten van een blokperiode worden alle, via het e-loket voor Landbouw en Visserij, ingediende verrichtingslijnen gerangschikt volgens hun score. Bij eenzelfde score bepaalt de leeftijd van de aanvrager-landbouwer de volgorde. De jongste landbouwer krijgt voorrang. Daarnaast wordt, rekening houdend met de wettelijk bepaalde normbedragen, het subsidie-equivalent berekend;
- ook wordt gecontroleerd of de berekende subsidie-equivalenten binnen een steunaanvraag voldoende hoog zijn conform de wettelijk bepaalde minimaal subsidiabele investeringskosten;
- tot slot wordt het vooraf bepaald beschikbare budget vergeleken met de som van de ingediende subsidie-equivalenten:
    - indien de som van de aangemelde subsidie-equivalenten binnen een blokperiode hoger is dan het vooraf vastgelegd budget, komen de verrichtingen met de laagste scores niet in aanmerking voor VLIF-steun;
    - indien de som van de aangemelde subsidie-equivalenten binnen een blokperiode lager is dan het vooraf vastgelegd budget, wordt het beschikbaar budget gereduceerd tot 98% van de som van de aangemelde subsidie-equivalenten.

De scores zijn bepaald op basis van onderzoek over de effecten van de investeringen. Objectieve criteria vermijden dat verrichtingen of sectoren kunstmatig bevoordeeld worden.

3.4 KORTE BESCHRIJVING VAN DE VLIF-MAATREGELEN

3.4.1 Opstartsteun aan de jonge landbouwer

Opstartsteun heeft tot doel een jonge landbouwer te ondersteunen wanneer hij zich voor het eerst vestigt als bedrijfsleider op een bestaand land- of tuinbouwbedrijf.
De doelmatigheidsscore bestaat uit vier scores die de eerste vestiging beoordelen op volgende criteria:

- het aandeel dat de landbouwer die zich voor het eerst vestigt als bedrijfshoofd heeft in het geheel van het landbouwbedrijf;
- de mate waarin de verrichting samengaat met een aantoonbare generatiewissel.

3.4.2 Steun aan de investeringen op het landbouwbedrijf

Het VLIF verleent steun aan investeringen op land- en tuinbouwbedrijven die bijdragen tot:

- het verhogen van de weerbaarheid;
- het efficiënter energiegebruik;
- het reduceren van uitstoot van broeikasgassen en ammoniak en het verbeteren van de luchtkwaliteit.

De doelmatigheidsscore van elke investeringslijn wordt samengesteld uit vijf scores die een investering beoordelen. Volgende criteria bepalen de bijdrage aan de verduurzaming van de landbouwsector:

1. het economisch criterium, ofwel de 'profit'-score. Dit is de mate waarin de investering innovatief is, bijdraagt tot de creatie van toegevoegde waarde, een verbeterd inkomen of een verbeterde concurrentiepositie;
2. het ecologisch criterium, ofwel de 'planet'-score. Dit is de mate waarin de investering gericht is op een verminderd of rationeler gebruik van energie, water, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, een verbetering van het klimaat, een verhoogde biodiversiteit, de reductie van afval en voedselverlies en de voorkoming van erosie;
3. het sociaal criterium, of de 'people'-score. Dit is de mate waarin de investering bijdraagt tot de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, het imago en het maatschappelijk draagvlak van de sector, de arbeidsrationalisatie en -veiligheid en de voedselveiligheid.

De hierboven vermelde scores krijgen elk eenzelfde gewicht en bepalen de steunintensiteit. Investeringen die sterk bijdragen aan de verduurzaming van de land- en tuinbouwsector komen in aanmerking voor 30% steun. Investeringen die minder bijdragen aan de verduurzaming komen in aanmerking voor 15% steun.

Het vierde criterium is een score op 'good governance'. De mate waarin er een 'dead weight' is, namelijk de kans dat de investering ook zonder subsidie zou worden uitgevoerd, omdat er bijvoorbeeld een korte terugverdientijd is van de investering.

Het vijfde criterium, de leeftijd van de aanvrager, is het enige criterium dat gekoppeld is aan de aanvrager en niet aan de investeringslijn. De leeftijd van de bedrijfsleider of de leeftijd van de jongste landbouwer binnen een vennootschap of maatschap geeft de jongere landbouwers een selectief voordeel. Die werkwijze past bij de Europese doelstelling om de verjonging in de landbouwsector te bevorderen.

3.4.3 VLIF-waarborg voor de investeringen en de overname in de landbouw

De VLIF-waarborg heeft als doel de land- en tuinbouwer makkelijker toegang te geven tot krediet. De kredieten die in aanmerking komen voor waarborg moeten bij een door het VLIF erkende kredietinstelling aangegaan worden. Daarnaast waarborgt het VLIF het kredietgedeelte dat wordt gebruikt om subsidiabele investeringen uit te voeren. De te waarborgen verrichting hoeft niet geselecteerd te worden voor subsidie om in aanmerking te komen voor VLIF-waarborg.

De waarborg is een aanvulling op de gestelde zekerheden van de land- of tuinbouwer. Daarnaast moet deze ook voldoen aan de VLIF-voorwaarden voor investeringssteun of opstartsteun.

3.4.4 Steun voor niet-productieve investeringen op het landbouwbedrijf

Een landbouwer leeft en werkt in de open ruimte en maakt hierbij gebruik van de aanwezige elementen zoals bodem en water. Hij of zij kan ervoor kiezen om investeringen te doen die bijdragen tot een verbeterde biodiversiteit, landschaps-, bodem- of waterkwaliteit … Het gaat vooral om investeringen rond natuur- en landschapsbeheer die van de landbouwer wel inspanningen vergen, maar die op geen enkele manier inkomsten opleveren. Ook investeringen rond erosiebestrijding en waterbeheer komen in aanmerking: daarvan plukken niet zozeer de individuele landbouwers, maar eerder de buurtbewoners, de maatschappij of het ecosysteem de vruchten. Om landbouwers aan te moedigen toch de stap te zetten, kunnen zij hiervoor steun genieten.

De doelmatigheidsscore is de resultante van drie scores. Die volgen uit een beoordeling van de mate waarin de investering bijdraagt aan de volgende criteria:

1. de realisatie van de doelstellingen op het gebied van biodiversiteit en de mate waarin de investering van landschappelijke waarde is;
2. een verbetering van het waterbeheer;
3. een verbetering van het bodembeheer.

3.4.5 Steun voor de ontwikkeling van kleine landbouwondernemingen

Aanvullend op de maatregel 'Opstartsteun voor jonge landbouwers' wil Vlaanderen ook kleine landbouwbedrijven die zich verder willen ontwikkelen, ondersteunen. Voor bepaalde types van bedrijven en subsectoren zijn de voorwaarden om de opstartsteun of investeringssteun te kunnen genieten niet haalbaar. Dikwijls gaat het om bedrijven die nieuwe teelten of alternatieve vormen van productiemethodes en commercialisatiestructuren ontwikkelen.
De doelmatigheidsscore bestaat uit vier scores die de omschakeling beoordelen op basis van de volgende criteria:

1. de mate waarin het uitvoeren van de verrichting of investering bepaald wordt door het verkrijgen van steun, rekening houdend met de terugverdientijd;
2. de mate waarin de verrichting of investering gericht is op de ontwikkeling van zeldzame, nieuwe of weinig beoefende landbouwactiviteiten, alternatieve commercialisatiemethodes en de verbetering van het imago en het maatschappelijke draagvlak van de sector;
3. de mate waarin de verrichting of investering gericht is op de ontwikkeling van milieuvriendelijke productietechnieken;
4. de leeftijd, waarbij de jonge landbouwer een voordeel heeft tegenover de gevestigde landbouwer. Een jonge landbouwer is een landbouwer (natuurlijke persoon) die jonger is dan veertig jaar op het tijdstip van de steunaanvraag.

3.4.6 Projectsteun voor innovaties in de landbouw

Deze maatregel stimuleert pure innovatie en vernieuwing op het land- en tuinbouwbedrijf en vormt een aanvulling op de maatregel 'Steun aan de investeringen op het landbouwbedrijf'. Via deze projectsteun wil het VLIF innovatieve ideeën en concepten op het vlak van productie, verwerking en afzet van landbouwproducten realiseren.
Door deze maatregel zijn innovatieve investeringstypes subsidiabel die nog niet zijn opgenomen op de limitatieve lijst van subsidiabele investeringen. Daarnaast kan er ook steun gevraagd worden voor investeringstypes die al opgenomen zijn op de VLIF-lijst, maar die tegelijk een duidelijk aantoonbare innovatie inhouden. Innovaties in een eindfase van de ontwikkeling en die uitgetest worden in praktijkomstandigheden op land- en tuinbouwbedrijven zijn eveneens subsidiabel via deze maatregel.
Deze maatregel wordt telkens voor een beperkte tijd opengesteld via de publicatie van een ministerieel besluit. Daarnaast wordt de budgettaire enveloppe bepaald om de maatregel open te stellen.
De selectiecriteria zijn de mate:

1. van innovatie;
2. van economische, sociale of ecologische impact;
3. waarin het project concreet, realistisch en uitvoerbaar is;
4. waarin de investering aansluit bij een samenwerking in de keten of keten overschrijdend is.

De scores worden toegekend door een beoordelingscollege bestaande uit experten van het beleidsdomein Landbouw en Visserij.

3.4.7 Steun aan de agrovoedingsindustrie voor de afzet van land- en tuinbouwproducten

Investeringen in de verwerking en afzet van land- en tuinbouwproducten komen in aanmerking voor VLIF-steun op voorwaarde dat ze een directe en positieve impact hebben op de aangeleverde land- en tuinbouwproducten. In hoofdzaak hebben de subsidiabele investeringen betrekking op de eerste fase van het verwerkings- en vermarktingsproces en op de kwaliteit van de land- en tuinbouwproducten. Het gaat dan bijvoorbeeld om transport en aanlevering, classificatie en kwaliteitscontrole en voorbereiding van het verwerkingsproces.
Het doel van deze maatregel is enerzijds de kwaliteit, de voedselveiligheid en de toegevoegde waarde van land- en tuinbouwproducten te verhogen, en anderzijds de synergie tussen de landbouwsector en de verwerking/afzet te versterken.
Deze maatregel wordt telkens voor een beperkte tijd opengesteld via de publicatie van een ministerieel besluit. Daarnaast wordt de budgettaire enveloppe bepaald om de maatregel open te stellen.

3.4.8 Steun aan de omkaderingssector

Voor iedere Vlaamse teler is de ondersteuning van een innovatief en goed uitgerust praktijkcentrum van groot belang. De omkaderingssector biedt immers antwoorden op de actuele uitdagingen met betrekking tot productiemethodes waarmee de land- en tuinbouwsector geconfronteerd wordt. Dit gebeurt door het onderzoek toe te spitsen op de nieuwe evoluties. De omkaderingssector omvat hoofdzakelijk proeftuinen en -centra, zowel uit de plantaardige als de dierlijke sector, die een dienstverlenende bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de land- en tuinbouwsector en/of de begeleiding van activiteiten op land- en tuinbouwbedrijven.

Deze maatregel wordt telkens voor een beperkte tijd opengesteld via de publicatie van een oproep. Daarnaast wordt de budgettaire enveloppe bepaald om de maatregel open te stellen.

3.5 WIJZIGINGEN AAN DE REGELGEVING

3.5.1 Besluit van de Vlaamse Regering van 14 september 2018 tot wijziging van de regelgeving betreffende het landbouw- en visserijbeleid

Dit wijzigingsbesluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 20 december 2018. Hierdoor traden er voor de VLIF-investeringssteun enkele wijzigingen in werking vanaf de eerste blokperiode van 2019, nl.:

- de aanpassing van de lijst van nieuwe en beloftevolle appel- en perenrassen;
- de update van de lijst van geavanceerde spuitmachines;
- de aanpassing van de definitie van de investeringen voor hoevetoerisme die in aanmerking komen voor VLIF-steun;
- de uitbreiding van de mogelijke financieringsvormen van investeringen waarvoor men steun aanvraagt;
- de wijziging van de modaliteiten van de uitbetaling van de VLIF-investeringspremie en de periode waarin de voorwaarden vervuld moeten blijven.

3.5.2 Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 tot wijziging van artikel 4, 5, 6, 14 en de bijlage van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2014 betreffende steun aan de investeringen en aan de overname in de landbouw

Dit besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 3 september 2019. Hierdoor traden er voor de VLIF-investeringssteun enkele wijzigingen in werking vanaf de vierde blokperiode van 2019, nl. :

- de toevoeging van een steuncategorie van 40% voor investeringen :
    - in kleine en middelgrote windturbines;
    - die op basis van de behaalde scores een bovengemiddelde bijdrage leveren aan de verbetering van het klimaat in bestaande inrichtingen en vernieuwbouw met een aantoonbare CO2-reductie;
- de toevoeging van een perenvariëteit aan de lijst van nieuwe en beloftevolle appel- en perenrassen;
- de schrapping van houtverbrandingsinstallaties;
- de daling van het minimale subsidiabele investeringsbedrag per aanvraag van 15.000 euro naar 5.000 euro.

3.5.3 Ministerieel besluit van 19 februari 2019 tot wijziging van de regelgeving betreffende het landbouw- en visserijbeleid

Dit wijzigingsbesluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 15 maart 2019. Hierdoor traden er voor de VLIF-investeringssteun en overnamesteun enkele wijzigingen met betrekking tot termijnen in werking vanaf de tweede blokperiode van 2019.

3.5.4 Ministerieel besluit van 17 mei 2019 betreffende de tegemoetkoming door het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds aan pitfruitbedrijven met liduiditeitsproblemen

Dit besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 5 juni 2019. Hierdoor trad, specifiek voor pitfruitbedrijven, de tijdelijke waarborgregeling op overbruggingskredieten in werking. Deze waarborg kon worden verleend voor kredieten met het oog op de verhoging van werkingsmiddelen, die operationele kosten financieren.

4 INGEDIENDE VLIF-STEUNAANVRAGEN

4.1 AANVRAGEN VOOR INVESTERINGSSTEUN DOOR LAND- EN TUINBOUWERS

4.1.1 Toelichting bij de opbouw van de tabellen en betekenis van de kolomvariabelen

Er worden per alinea telkens twee tabellen getoond. De eerste tabel bevat gegevens over de aanvragen, de tweede tabel over de selectie.

De eerste kolomvariabele is het aantal ingediende investeringstypes (eerste tabel) en het aantal geselecteerde investeringstypes (tweede tabel). De tweede kolomvariabele is het aantal aanvragen (eerste tabel) en het aantal geselecteerde aanvragen (tweede tabel). Een steunaanvraag bevat één of meer investeringslijnen. De derde kolomvariabele geeft de investeringskosten weer voor alle aangevraagde investeringstypes (eerste tabel) en voor de geselecteerde investeringstypes (tweede tabel). De investeringskosten zijn de kosten van de investering exclusief btw zoals door de aanvrager opgegeven werd. Tijdens het invullen van de steunaanvraag op het e-loket kan de aanvrager het voorgestelde investeringsbedrag aanvaarden, ofwel een offertebedrag opgeven. De vierde kolomvariabele behandelt de subsidiabele investeringskosten van alle aangevraagde investeringstypes (eerste tabel) en van de geselecteerde investeringstypes (tweede tabel). De subsidiabele investeringskosten worden berekend door op de aangevraagde investeringskosten normbedragen toe te passen. Het is op dit bedrag dat, afhankelijk van het investeringstype, de subsidie aan 15%, 30% of 40% berekend wordt. Dit is de vijfde kolomvariabele. In de eerste tabel wordt dit de gevraagde subsidie genoemd, in de tweede tabel het selectiebedrag, namelijk de gevraagde subsidie voor alle geselecteerde investeringstypes. Dit bedrag is de maximaal mogelijke toegekende steun. De effectief toegekende steun wordt berekend tijdens de dossierbehandeling, door de gerealiseerde projecten en de gerealiseerde losse investeringen rechtstreeks in rekening te brengen met de aangevraagde projecten en de losse investeringen.

Alle bedragen zijn in euro uitgedrukt.

In de tabellen werd de herkansing niet in rekening gebracht. Dat betekent dat alle aanvragen opgenomen werden, ook al werden deze in de volgende blokperiode herkanst.

4.1.2 Algemeen

Tabel 13. Ingediende steunaanvragen

Blokperiode	Aantal ingediende investeringen	Aantal aanvragen	Investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15%, 30% of 40% van subsidiabele investeringskosten)
Blok 1	4.283	702	202.567.385	193.875.326	43.596.461
Blok 2	3.561	528	127.520.226	124.603.529	27.318.652
Blok 3	4.067	577	186.442.270	181.276.526	39.623.450
Blok 4	4.351	733	174.813.947	168.555.970	36.468.512
Totaal	16.262	2.540	691.343.828	668.311.351	147.007.075

Tabel 14. Geselecteerde steunaanvragen

Blokperiode	Aantal geselecteerde investeringen	Aantal geselecteerde aanvragen	Investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Blok 1	3.613	552	159.733.313	152.167.557	37.456.440
Blok 2	3.466	502	122.601.102	119.791.147	26.757.992
Blok 3	3.944	549	179.334.669	174.458.817	38.818.797
Blok 4	4.139	665	163.339.217	157.523.254	34.994.440
Totaal	15.162	2.268	625.008.300	603.940.776	138.027.668

Uit de tabellen blijkt dat 93% van de investeringstypes geselecteerd werd, en 89% van de aanvragen. 94% van de gevraagde subsidie werd door het toepassen van de selectie geselecteerd. Dit komt overeen met 90% van de subsidiabele investeringskosten.

4.1.3 Provincie

Tabel 15. Ingediende steunaanvragen

Provincie	Aantal ingediende investeringen	Aantal aanvragen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15%, 30% of 40% van subsidiabele investeringskosten)
Antwerpen	3.002	467	192.325.737	184.249.039	41.239.046
Limburg	1.032	221	49.331.134	46.425.031	10.008.682
Oost-Vlaanderen	2.869	509	94.823.323	91.130.406	19.714.047
Vlaams-Brabant	867	173	35.246.960	33.769.482	7.503.946
West-Vlaanderen	8.492	1.170	319.616.674	312.737.393	68.541.353
Totaal	16.262	2.540	691.343.828	668.311.351	147.007.075

Tabel 16. Geselecteerde steunaanvragen

Provincie	Aantal geselecteerde investeringen	Aantal geselecteerde aanvragen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Antwerpen	2.810	423	170.991.140	163.221.624	38.270.741
Limburg	942	193	44.760.436	42.109.941	9.421.320
Oost-Vlaanderen	2.651	451	84.222.053	80.781.043	18.309.184
Vlaams-Brabant	797	151	31.617.159	30.603.965	7.040.642
West-Vlaanderen	7.962	1.050	293.417.512	287.224.202	64.985.781
Totaal	15.162	2.268	625.008.300	603.940.776	138.027.668

Uit tabel 16 is af te leiden dat 47% van het totale selectiebedrag bestemd is voor landbouwbedrijven in de provincie West-Vlaanderen. Op de tweede plaats volgt de provincie Antwerpen met 28%. Het percentage selectiebedrag/gevraagde subsidie verschilt nauwelijks tussen de provincies en ligt tussen de 93% en 95%.

4.1.4 Hoofdsector

Tabel 17. Ingediende steunaanvragen

Sector	Aantal ingediende investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15%, 30% of 40% van subsidiabele investeringskosten)
Akkerbouw	733	37.058.705	35.760.413	7.996.823
Boomkwekerij & sierteelt open lucht	130	4.732.023	4.564.817	870.214
Gemengd gewassen-veeteelt	864	36.363.560	35.766.328	7.591.488
Gemengd rundvee	697	17.861.014	17.255.708	3.758.525
Gemengde bedrijven veeteelt	1.590	44.918.307	43.330.368	9.402.932
Glasgroenten of sierteelt onder glas	649	100.965.849	95.471.228	21.464.418
Groenten open lucht of fruit	589	29.670.580	28.022.541	6.605.088
Intensieve veehouderij	2.612	114.682.875	112.647.146	24.450.580
Melkvee	4.737	133.380.422	129.069.585	28.212.166
Niet-geclassificeerd	17	508.205	503.051	115.940
Overige gewassen gemengd	240	10.047.746	9.669.871	2.185.954
Overige graasdieren	111	5.091.986	5.013.356	918.814
Overige tuinbouw	229	12.554.855	11.979.726	2.620.508
Vleesvee	499	20.225.517	19.176.503	4.039.832
Onbekend	2.565	123.282.184	120.080.712	26.773.793
Totaal	16.262	691.343.828	668.311.351	147.007.075

Tabel 18. Geselecteerde steunaanvragen

Sector	Aantal geselecteerde investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Akkerbouw	656	30.098.169	29.186.888	7.011.534
Boomkwekerij & sierteelt open lucht	112	4.264.177	4.100.070	800.502
Gemengd gewassen-veeteelt	798	33.167.854	32.616.950	7.159.760
Gemengd rundvee	633	15.628.762	15.072.962	3.458.247
Gemengde bedrijven veeteelt	1.468	39.988.333	38.580.025	8.740.720
Glasgroenten of sierteelt onder glas	588	89.280.686	83.993.128	19.741.083
Groenten open lucht of fruit	521	27.429.396	25.812.624	6.273.601
Intensieve veehouderij	2.456	104.597.585	102.827.930	23.079.800
Melkvee	4.430	120.456.736	116.614.511	26.630.374
Niet-geclassificeerd	14	429.205	429.132	104.852

Sector	Aantal geselecteerde investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Overige gewassen gemengd	223	9.443.545	9.127.071	2.103.034
Overige graasdieren	108	4.976.986	4.898.356	901.564
Overige tuinbouw	212	11.443.579	10.924.459	2.462.218
Vleesvee	472	19.398.258	18.399.790	3.954.246
Onbekend	2.471	114.405.030	111.356.881	25.606.134
Totaal	15.162	625.008.300	603.940.776	138.027.668

Voor dit activiteitenverslag werd gebruik gemaakt van de 'berekende' bedrijfstypen zoals sinds 2017 opgenomen in de identificatiedatabank van het Departement Landbouw en Visserij. Elk bedrijf krijgt een bedrijfstype toegekend op basis van de berekende omzet per bedrijfstak op dat landbouwbedrijf. Het aandeel van de omzet van elke bedrijfstak in de totale omzet van het landbouwbedrijf is bepalend voor het bedrijfstype. Over deze toekenningsregels werden op Europees niveau afspraken gemaakt en wordt de eveneens afgesproken Europese nomenclatuur van bedrijfstypen gevolgd. Om de omzet per individueel landbouwbedrijf per bedrijfstak in te schatten, worden de standaardopbrengsten per teelt en per diersoort, die berekend worden op basis van het Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN), gelinkt met de individueel per bedrijf beschikbare areaalgegevens uit de verzamelaanvraag, en de diergegevens beschikbaar bij de Mestbank en Sanitel.

Voor ca. 15% van de investeringen is geen bedrijfstype bekend. Dit komt voornamelijk doordat het over nieuw opgerichte bedrijven gaat waarvan nog niet voldoende gegevens beschikbaar zijn om het bedrijfstype te kunnen berekenen, of omdat het over begunstigden gaat waarvan geen bedrijfstype berekend kan worden zoals machineringen.

Het hoogste percentage van het selectiebedrag is bestemd voor de melkveehouderij met 19%, gevolgd door de intensieve veehouderij (varkens en kippen) met 17%.
Het percentage selectiebedrag/gevraagde subsidie is het laagst voor de sector akkerbouw (88%) en het hoogst voor de sectoren vleesvee en overige graasdieren (beide 98%).

4.1.5 Subsector

Tabel 19. Ingediende steunaanvragen

Sector	Aantal ingediende investeringen	Aangevraagde investerings-kosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15%, 30% of 40% van subsidiabele investeringskosten)
Akkerbouwgroenten	59	2.630.500	2.597.577	546.597
Andere bedrijven combo gewassen	18	775.880	683.702	139.823
Bloemen en sierplanten in open lucht	18	902.648	841.261	174.181
Bloemen en sierplanten onder glas	224	11.724.715	11.088.572	2.230.070
Boomkwekerij	112	3.829.375	3.723.556	696.033
Champignonbedrijven	30	3.897.000	3.849.857	949.039
Combo akker- en tuinbouw	157	5.665.235	5.384.799	1.198.687
Combo akkerbouw en	7	274.000	273.088	56.201

Sector	Aantal ingediende investeringen	Aangevraagde investerings-kosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15%, 30% of 40% van subsidiabele investeringskosten)
blijvende teelten				
Combo akkerbouw en graasdieren	119	3.978.070	3.874.627	817.304
Combo akkerbouw en melkvee	30	1.207.375	1.194.383	254.065
Combo akkerbouw en veredeling	149	7.107.397	6.970.537	1.471.615
Combo akkerbouwgewassen	485	23.058.090	22.728.176	5.201.750
Combo graasdieren en akkerbouw	126	4.427.990	4.405.618	872.519
Combo legkippen en slachtpluimvee	13	200.600	195.381	54.741
Combo melkvee en akkerbouw	154	5.285.463	5.173.356	1.088.431
Combo tuinbouw en blijvende teelten	49	2.512.931	2.508.582	604.538
Combo van gewassen (vnl. akkerbouw)	9	819.700	819.700	186.705
Combo varkensfokkerij en -mesterij	1.178	45.096.650	44.309.962	9.465.219
Combo veredeling met diverse productie	119	5.393.475	5.324.357	1.194.069
Diverse graasdieren	23	1.275.940	1.222.073	198.315
Diverse teelten in open lucht	5	75.000	75.000	17.250
Diverse teelten onder glas	7	190.000	190.000	61.000
Diverse tuinbouwteelten	187	8.392.855	7.864.870	1.593.219
Fokvarkens	190	5.930.624	5.852.434	1.271.543
Fruit – citrus, tropisch en noten	33	930.908	894.650	217.893
Fruit - geen citrus, tropisch en noten	280	16.345.241	15.176.976	3.698.227
Geiten	87	3.776.046	3.751.283	708.499
Gemengd - gewassen en veeteelt	286	14.357.264	14.147.808	3.087.553
Gespecialiseerde mestvarkensbedrijven	369	19.017.028	18.556.272	3.975.463
Glasgroenten	425	89.241.134	84.382.656	19.234.347
Granen, olie- en eiwitgewas, hakvruchten	189	11.370.115	10.434.660	2.248.476
Groenten in open lucht	276	12.394.431	11.950.915	2.688.968
Legkippen	222	10.325.794	10.125.009	2.228.762
Melkvee	4.737	133.380.422	129.069.585	28.212.166
Niet-geclassificeerd	17	508.205	503.051	115.940
Runderjong- en mestvee	499	20.225.517	19.176.503	4.039.832
Rundvee: combo melk, jong- en mestvee	697	17.861.014	17.255.708	3.758.525
Schapen	1	40.000	40.000	12.000
Slachtpluimvee	521	28.718.704	28.283.731	6.260.783
Veeteeltcombo; veredeling en graasvee	119	4.547.096	4.514.262	980.814

Sector	Aantal ingediende investeringen	Aangevraagde investerings-kosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15%, 30% of 40% van subsidiabele investeringskosten)
Veeteeltcombo; veredeling en melkvee	722	20.726.107	20.091.469	4.381.230
Veeteeltcombo; vnl. graasdieren	45	662.200	639.510	150.123
Veeteeltcombo; vnl. Melkvee	704	18.982.906	18.085.127	3.890.765
Onbekend	2.565	123.282.184	120.080.712	26.773.793
Totaal	16.262	691.343.828	668.311.351	147.007.075

Tabel 20. Geselecteerde steunaanvragen

Sector	Aantal geselecteerde investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Akkerbouwgroenten	55	2.347.500	2.314.577	504.147
Andere bedrijven combo gewassen	16	520.379	483.602	109.808
Bloemen en sierplanten in open lucht	18	902.648	841.261	174.181
Bloemen en sierplanten onder glas	194	10.091.826	9.626.243	2.010.414
Boomkwekerij	94	3.361.529	3.258.810	626.321
Champignonbedrijven	28	3.337.409	3.296.245	865.997
Combo akker- en tuinbouw	150	5.450.435	5.175.999	1.165.867
Combo akkerbouw en blijvende teelten	7	274.000	273.088	56.201
Combo akkerbouw en graasdieren	109	3.530.070	3.426.627	750.104
Combo akkerbouw en melkvee	27	1.132.375	1.119.383	242.815
Combo akkerbouw en veredeling	130	5.927.210	5.804.681	1.296.392
Combo akkerbouwgewassen	434	19.289.795	18.984.992	4.641.013
Combo graasdieren en akkerbouw	119	4.249.517	4.230.978	851.747
Combo legkippen en slachtpluimvee	9	184.500	179.619	52.376
Combo melkvee en akkerbouw	137	4.511.034	4.421.158	995.500
Combo tuinbouw en blijvende teelten	41	2.379.031	2.374.682	584.453
Combo van gewassen (vnl. akkerbouw)	9	819.700	819.700	186.705
Combo varkensfokkerij en -mesterij	1.113	41.253.532	40.593.387	8.963.093
Combo veredeling met diverse productie	114	5.100.725	5.032.357	1.150.269
Diverse graasdieren	23	1.275.940	1.222.073	198.315
Diverse teelten in open lucht	4	40.000	40.000	12.000

Sector	Aantal geselecteerde investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Diverse teelten onder glas	7	190.000	190.000	61.000
Diverse tuinbouwteelten	173	7.876.170	7.398.213	1.523.221
Fokvarkens	183	5.605.424	5.527.234	1.222.013
Fruit – citrus, tropisch en noten	20	656.758	646.892	180.730
Fruit - geen citrus, tropisch en noten	247	15.446.457	14.282.442	3.564.047
Geiten	84	3.661.046	3.636.283	691.249
Gemengd - gewassen en veeteelt	276	13.817.649	13.614.123	3.023.203
Gespecialiseerde mestvarkensbedrijven	339	17.228.750	16.772.083	3.749.349
Glasgroenten	394	79.188.860	74.366.885	17.730.669
Granen, olie- en eiwitgewas, hakvruchten	167	8.460.874	7.887.318	1.866.374
Groenten in open lucht	254	11.326.181	10.883.290	2.528.824
Legkippen	210	9.373.990	9.182.893	2.088.135
Melkvee	4.430	120.456.736	116.614.511	26.630.374
Niet-geclassificeerd	14	429.205	429.132	104.852
Runderjong- en mestvee	472	19.398.258	18.399.790	3.954.246
Rundvee: combo melk, jong- en mestvee	633	15.628.762	15.072.962	3.458.247
Schapen	1	40.000	40.000	12.000
Slachtpluimvee	488	25.850.664	25.540.358	5.854.564
Veeteeltcombo; veredeling en graasvee	107	3.893.291	3.862.957	883.420
Veeteeltcombo; veredeling en melkvee	665	19.052.512	18.454.806	4.159.870
Veeteeltcombo; vnl. Graasdieren	43	662.200	639.510	150.123
Veeteeltcombo; vnl. Melkvee	653	16.380.331	15.622.752	3.547.307
Onbekend	2.471	114.405.030	111.356.881	25.606.134
Totaal	15.162	625.008.300	603.940.776	138.027.668

Het hoogste percentage, 19%, van het selectiebedrag is bestemd voor de melkveehouderij, gevolgd door glasgroenten met 13%.

4.1.6 Thema's zoals opgenomen in het Besluit van de Vlaamse Regering

Tabel 21. Ingediende steunaanvragen

Thema	Aantal ingediende investeringen	Aangevraagde investerings-kosten	Subsidiabele investerings-kosten	Gevraagde subsidie (15% 30% of 40% van subsidiabele investerings-kosten)
0% niet-subsidiabele investering	155	5.113.473	4.651.260	0
15% aankoop meerjarig plantgoed	13	384.500	384.500	57.675
15% onroerend structuurverbetering	2.805	242.959.743	234.827.145	35.224.073
15% onroerend wettelijke normen mestopslag	203	12.569.426	11.413.419	1.712.013
15% roerend minimale verduurzaming	2.633	101.449.370	101.351.593	15.202.739
30% aanplant van beloftevolle fruitvariëteiten	38	1.457.149	1.457.149	437.145
30% afval en voedselverlies	49	2.792.776	2.792.776	837.833
30% arbeidskwaliteit en-veiligheid	742	13.037.717	13.019.205	3.905.761
30% automatisatie	1.413	53.065.006	51.906.728	15.572.019
30% bijzondere dierlijke productie	1	150.000	150.000	45.000
30% biodiversiteit	245	11.145.569	10.952.459	3.285.738
30% biologische landbouw	12	4.135.333	4.135.333	1.240.600
30% bodemkwaliteit	419	8.095.631	8.095.631	2.428.689
30% bovenwettelijk dierenwelzijn	1.214	18.094.622	17.731.942	5.319.583
30% emissies ammoniak fijn stof NOX	1.521	55.731.841	53.065.071	15.919.522
30% hernieuwbare energie: materieel en installaties	46	1.711.270	1.642.370	492.711
30% precisielandbouw	513	6.733.271	6.097.633	1.829.290
30% primaire energiebesparing	2.721	105.672.202	98.694.614	29.608.385
30% ruimtelijke kwaliteit	160	4.821.382	4.811.709	1.443.513
30% verwerking en verkoop hoeveproducten	225	10.750.084	10.750.084	3.225.025
30% voedselveiligheid	111	1.285.781	1.123.755	337.127
30% waterkwaliteit en -kwantiteit	977	28.681.903	27.933.376	8.380.013
30% windenergie en zonneboiler	17	293.200	268.160	80.448
40% bovengemiddelde klimaatmitigatie	27	1.068.578	1.001.438	400.575
40% kleine en middelgrote windturbines	2	144.000	54.000	21.600
Totaal	16.262	691.343.828	668.311.351	147.007.075

Tabel 22. Geselecteerde steunaanvragen

Thema	Aantal geselecteerde investeringen	Aangevraagde investerings-kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
15% aankoop meerjarig plantgoed	13	384.500	384.500	57.675
15% onroerend structuurverbetering	2.481	205.088.675	198.424.313	29.763.648
15% onroerend wettelijke normen mestopslag	203	12.569.426	11.413.419	1.712.013
15% roerend minimale verduurzaming	2.038	78.271.201	78.178.505	11.726.776
30% aanplant van beloftevolle fruitvariëteiten	38	1.457.149	1.457.149	437.145
30% afval en voedselverlies	49	2.792.776	2.792.776	837.833
30% arbeidskwaliteit en –veiligheid	742	13.037.717	13.019.205	3.905.761
30% automatisatie	1.408	53.046.246	51.887.968	15.566.391
30% bijzondere dierlijke productie	1	150.000	150.000	45.000
30% biodiversiteit	243	11.124.769	10.931.659	3.279.498
30% biologische landbouw	12	4.135.333	4.135.333	1.240.600
30% bodemkwaliteit	417	8.080.131	8.080.131	2.424.039
30% bovenwettelijk dierenwelzijn	1.212	18.089.322	17.726.642	5.317.993
30% emissies ammoniak fijn stof NOX	1.519	55.704.155	53.043.598	15.913.080
30% hernieuwbare energie: materieel en installaties	46	1.711.270	1.642.370	492.711
30% precisielandbouw	510	6.713.271	6.079.633	1.823.890
30% primaire energiebesparing	2.719	105.655.741	98.678.155	29.603.447
30% ruimtelijke kwaliteit	160	4.821.382	4.811.709	1.443.513
30% verwerking en verkoop hoeveproducten	225	10.750.084	10.750.084	3.225.025
30% voedselveiligheid	109	1.257.181	1.116.051	334.815
30% waterkwaliteit en – kwantiteit	971	28.662.192	27.913.976	8.374.193
30% windenergie en zonneboiler	17	293.200	268.160	80.448
40% bovengemiddelde klimaatmitigatie	27	1.068.578	1.001.438	400.575
40% kleine en middelgrote windturbines	2	144.000	54.000	21.600
Totaal	15.162	625.008.300	603.940.776	138.027.668

Het hoogste percentage van het selectiebedrag (22%) is bestemd voor onroerende investeringen aangaande structuurverbetering, gevolgd door investeringen in de primaire energiebesparing met 21%, investeringen om de emissies van ammoniak/fijn stof/stikstofdioxiden terug te dringen met 12% en automatisatie met 11%.

Voor alle 40%-investeringen én alle 30%-investeringen, op 'voedselveiligheid' na, bedraagt het percentage selectiebedrag/gevraagde subsidie 100%. Voor 'voedselveiligheid' bedraagt het 99%. De reden waarom dit niet 100% is, is het gevolg van de 'geselecteerde 15.000 euro subsidiabele investeringskosten'-filter die voor investeringen binnen dit thema een groter effect heeft gehad dan voor de andere investeringen.

Bij de 15%-investeringen die uitgevoerd worden om te kunnen voldoen aan de wettelijke mestopslagcapaciteit en de aankoop van meerjarig plantgoed is het percentage selectiebedrag /gevraagde subsidie de volle 100%.

Voor de twee andere 15%-investeringen is het percentage lager; namelijk voor investeringen gericht op de structurele verbetering van onroerende en roerende aard gaat het respectievelijk om 84% en 77%.

4.1.7 Hoedanigheid van indieners

Tabel 23. Ingediende steunaanvragen

Type aanvrager	Aantal ingediende investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (15%, 30% of 40% van subsidiabele investerings-kosten)
Eenmanszaak	8.422	290.919.782	282.589.595	61.714.985
Maatschap (samen- uitbating)	2.435	87.744.577	85.630.415	18.961.951
Machinering	69	5.572.019	4.191.660	842.248
Sociale instelling (VZW)	40	591.300	581.485	150.835
Vennootschap - LV	3.512	136.853.444	132.541.696	28.513.826
Vennootschap - BVBA	1.467	129.153.033	123.106.549	27.993.202
Vennootschap – Rest (EBVBA, GCV, NV, CVBA, CVOA, VOF)	317	40.509.673	39.669.953	8.830.027
Totaal	16.262	691.343.828	668.311.351	147.007.075

Tabel 24. Geselecteerde steunaanvragen

Type aanvrager	Aantal geselecteerde investeringen	Aangevraagde investerings-kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Eenmanszaak	7.696	255.513.810	248.252.244	56.861.559
Maatschap (samen- uitbating)	2.367	84.787.940	82.795.130	18.673.112
Machinering	69	5.572.019	4.191.660	842.248
Sociale instelling (VZW)	38	575.300	565.485	148.435
Vennootschap - LV	3.343	126.185.974	122.419.249	27.154.683
Vennootschap - BVBA	1.359	118.588.920	112.766.589	26.516.724
Vennootschap – Rest (EBVBA, GCV, NV, CVBA, CVOA, VOF)	290	33.784.337	32.950.420	7.830.907
Totaal	15.162	625.008.300	603.940.776	138.027.668

41% van het selectiebedrag is bestemd voor aanvragen door eenmanszaken. Daarna volgen de bedrijven met als juridische structuur de landbouwvennootschap (LV), de BVBA's en de maatschappen met respectievelijk 20%, 19% en 14%.
Een vrij gelijkaardig beeld is terug te vinden bij het aantal geselecteerde investeringen. 51% van de geselecteerde investeringen werd ingediend door een eenmanszaak, 22% door een landbouwvennootschap, 16% door een maatschap en 9% door een vennootschap met BVBA als juridische vorm.

4.1.8 Leeftijd

Tabel 25. Percentage selectiebedrag/gevraagde subsidie (hierna selectiepercentage genoemd) opgedeeld per leeftijdscategorie en volgens de aard van de investeringen zoals vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2014 betreffende steun aan de investeringen en aan de overname in de landbouw.

Thema	<30	30-40	40-50	50-60	>60
15% aankoop meerjarig plantgoed	100	100	100	100	-
15% onroerend structuurverbetering	97	96	77	61	51
15% onroerend wettelijke normen mestopslag	100	100	100	100	100
15% roerend minimale verduurzaming	99	90	81	37	0
30% aanplant van beloftevolle fruitvariëteiten	100	100	100	100	100
30% afval en voedselverlies	100	100	100	100	100
30% arbeidskwaliteit en -veiligheid	100	100	100	100	100
30% automatisatie	100	100	100	100	100
30% bijzondere dierlijke productie	-	-	100	-	-
30% biodiversiteit	100	100	100	100	99
30% biologische landbouw	-	100	100	100	-
30% bodemkwaliteit	100	100	99	100	100
30% bovenwettelijk dierenwelzijn	100	100	100	100	100
30% emissies ammoniak fijn stof NOX	100	100	100	100	100
30% hernieuwbare energie: materieel en installaties	100	100	100	100	-
30% precisielandbouw	100	100	100	99	100
30% primaire energiebesparing	100	100	100	100	100
30% ruimtelijke kwaliteit	100	100	100	100	-
30% verwerking en verkoop hoeveproducten	100	100	100	100	100
30% voedselveiligheid	100	100	99	95	100
30% waterkwaliteit en –kwantiteit	100	100	100	100	100
30% windenergie en zonneboiler	100	100	100	100	-
40% bovengemiddelde klimaatmitigatie	100	100	100	100	-
40% kleine en middelgrote windturbines	-	100	100	-	-

Alle 40%-investeringen en quasi alle 30%-investeringen hebben een selectiepercentage van 99-100% op 'voedselveiligheid' na. Er is bijgevolg geen leeftijdseffect waar te nemen bij de investeringen met 40% of 30% steun.

Ook bij de categorie van de 15%-investeringen die worden uitgevoerd om te kunnen voldoen aan de wettelijke opslagcapaciteit of voor de aankoop van meerjarig plantgoed is er geen leeftijdseffect. Dit is anders bij de twee overige 15%-investeringen: hier is wel een leeftijdseffect waar te nemen. Hoe jonger de aanvrager van de subsidie, hoe groter het selectiepercentage.

4.2 AANVRAGEN VOOR OPSTARTSTEUN DOOR JONGE LANDBOUWERS

4.2.1 Algemeen

Er werden 156 aanvragen ingediend in 2019. Hiervan werden er 148 geselecteerd.

4.2.2 Overzicht per provincie

Tabel 26. Aantal aanvragen en aantal geselecteerde aanvragen voor opstartsteun per provincie

Provincie	Aantal aanvragen	Aantal geselecteerde aanvragen
Antwerpen	30	29
Limburg	18	16
Oost-Vlaanderen	25	23
Vlaams-Brabant	13	12
West-Vlaanderen	70	68
Totaal	156	148

De meeste aanvragen voor opstartsteun komen uit West-Vlaanderen (45%), gevolgd door Antwerpen (19%).

4.2.3 Overzicht per sector

Tabel 27. Aantal aanvragen en aantal geselecteerde aanvragen voor opstartsteun per sector

Sector	Aantal aanvragen	Aantal geselecteerde aanvragen
Akkerbouw	96	90
Andere	4	4
Pluimvee	4	3
Rundvee	32	32
Tuinbouw	12	11
Varkens	8	8
Totaal	156	148

De meeste aanvragen voor opstartsteun gaan over een eerste vestiging op een akkerbouwbedrijf (62%), gevolgd door rundvee- en tuinbouwbedrijven met respectievelijk 21% en 8%.
Er moet wel opgemerkt worden dat de indeling weergeeft hoe de jonge landbouwer het bedrijf zelf gerangschikt heeft bij zijn aanvraag.

4.2.4 Overzicht per type vestiging

Tabel 28. Aantal aanvragen en aantal geselecteerde aanvragen voor opstartsteun per type vestiging

Type vestiging	Aantal aanvragen	Aantal geselecteerde aanvragen
Overname van aandelen	53	48
Overname van de bedrijfsbekleding gevolgd door een exploitatie als eenmanszaak	50	49
Overname van de bedrijfsbekleding gevolgd door een exploitatie met een maatschap	53	51
Totaal	156	148

Hoe de jonge landbouwer zich voor het eerst vestigt, is bijna gelijk verdeeld tussen de drie mogelijkheden.

Een eerste vestiging door de overname van aandelen en de aanstelling als mandataris van een vennootschap is goed voor 32%.
In 33% van de gevallen vestigt de jonge landbouwer zich via de overname van de bedrijfsbekleding, waarna hij of zij het bedrijf exploiteert als een eenmanszaak.
In 34% van de gevallen vestigt de jonge landbouwer zich via de overname van de bedrijfsbekleding, waarna hij of zij het bedrijf samen met een of meer vennoten exploiteert in de vorm van een maatschap.

4.2.5 Overzicht per leeftijd

Tabel 29. Aantal aanvragen en aantal geselecteerde aanvragen voor opstartsteun per leeftijd

Leeftijd	Aantal aanvragen	Aantal geselecteerde aanvragen
17	1	1
19	2	2
20	1	1
21	7	6
22	6	6
23	20	19
24	18	17
25	15	14
26	9	9
27	7	7
28	18	17
29	9	8
30	6	6
31	7	6
32	5	4
33	5	5
34	6	6
35	4	4
36	2	2
37	4	4
38	1	1
39	3	3
Totaal	156	148

72% van de jonge landbouwers vestigt zich voor zijn dertigste als bedrijfsleider.

4.3 AANVRAGEN VLIF-WAARBORG

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2015 betreffende de taken, het beheer en de werkwijze van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds werd in de mogelijkheid voorzien om een waarborgadvies te vragen, in afwachting van de formele toekenning van de waarborg.

In 2019 werd voor 5 investeringsdossiers de eigenlijke waarborg formeel toegekend. In totaal werd 2.333.275,38 euro VLIF-waarborg formeel toegekend. De waarborgbijdragen voor deze toegekende VLIF-waarborgen zijn betaald, in totaal 8.755,21 euro.

Verder werd voor één investeringsdossier in 2019 een waarborgadvies gegeven. Bij een waarborgadvies is er nog geen toekenning noch waarborgbijdrage.

4.4 AANVRAGEN VOOR NIET-PRODUCTIEVE INVESTERINGEN

4.4.1 Algemeen

In 2019 werden er 12 dossiers ingediend, goed voor 27 investeringen. Bijna alles werd geselecteerd, op 1 dossier met 3 investeringen na.
Het betreft dus in totaal 24 geselecteerde investeringstypes, verdeeld over 11 aanvragen.

De gevraagde subsidie bedroeg in totaal 80.246 euro, en het selectiebedrag was 52.504 euro.

4.4.2 Provincie

Tabel 30. Geselecteerde steunaanvragen

Provincie	Aantal investeringen	Aantal aanvragen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Antwerpen	4	2	10.725	3.811	3.811
Limburg	6	1	10.500	9.296	9.296
Oost-Vlaanderen	0	0	0	0	0
Vlaams-Brabant	14	8	59.021	39.396	39.396
West-Vlaanderen	0	0	0	0	0
Totaal	24	11	80.246	52.504	52.504

Na de terugval in 2018 zien we in 2019 terug een stijging in het aantal aanvragen voor niet-productieve investeringen: 24 geselecteerde investeringen tegenover slechts 5 investeringen in 2018.
Enkel in de provincies Vlaams-Brabant, Limburg en Antwerpen werden aanvragen ingediend.
De aangevraagde investeringen vallen allemaal onder de attestering van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM).

4.4.3 sType investering

Tabel 31. Geselecteerde steunaanvragen

Investeringstype	Aantal investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Aanleg haag	1	650	647	647
Aanleg haag autochtoon	7	22.279	22.279	22.279
Aanleg haag autochtoon met bescherming tegen vee	2	29.442	10.501	10.501
Aanleg heg	2	1.250	963	963
Aanleg heg met bescherming tegen vee	1	500	405	405
Aanleg houtkant met bescherming tegen vee	1	2.300	1.651	1.651
Aanleg bomenrij	1	1.350	366	366
Aanleg bomenrij met bescherming tegen vee	2	3.850	3.022	3.022
Aanleg poel 25 -100 m^2	1	5.725	1.158	1.158
Aanleg poel 101 - 300 m^2 NAT2000	1	2.400	2.385	2.385
Aanleg poel 25 -100 m^2 met bescherming tegen vee	3	4.500	3.885	3.885
Aanleg poel 101 - 300 m^2 met bescherming tegen vee	2	6.000	5.242	5.242
Totaal	24	80.246	52.504	52.504

Het is opvallend dat in het jaar 2019 opnieuw enkel niet-productieve investeringen aangevraagd werden die onder de attestering vallen van de VLM.

4.5 AANVRAGEN VOOR DE ONTWIKKELING VAN KLEINE LANDBOUWBEDRIJVEN

In 2019 waren er twee steunaanvragen voor de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven. Beide aanvragen werden geselecteerd.
Het betreft een omschakeling naar afzet via de korte keten en een omschakeling naar de biologische productiemethode.

4.6 AANVRAGEN INGEVOLGE OPROEPEN

4.6.1 Projectsteun voor innovaties in de landbouw

In 2019 werd opnieuw een oproep VLIF-projectsteun innovatie gelanceerd. In totaal waren er 53 aanvragen, waarvan er 42 geselecteerd werden.

Tabel 32. Overzicht van de aanvragen opgedeeld per provincie

Provincie	Aantal ingediende investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (40% van subsidiabele investeringskosten)
Antwerpen	16	6.436.929	4.071.628	1.628.651
Limburg	3	414.850	258.000	103.200
Oost- Vlaanderen	7	3.158.578	2.058.021	823.208
Vlaams-Brabant	5	1.197.487	880.187	352.075
West-Vlaanderen	22	11.449.697	6.098.016	2.439.206
Totaal	53	22.657.541	13.365.851	5.346.340

Tabel 33. Overzicht van de geselecteerde investeringen opgedeeld per provincie

Provincie	Aantal geselecteerde investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Antwerpen	13	5.625.297	4.071.628	1.628.651
Limburg	1	258.000	258.000	103.200
Oost-Vlaanderen	6	2.248.021	2.058.021	823.208
Vlaams-Brabant	5	1.197.487	880.187	352.075
West-Vlaanderen	17	7.431.192	6.098.016	2.439.206
Totaal	42	16.759.996	13.365.851	5.346.340

De meeste geselecteerde projecten, nl. 40%, situeerden zich in West-Vlaanderen, gevolgd door Antwerpen met 31%. Qua selectiebedrag is 46% bestemd voor projecten in de provincie West-Vlaanderen, gevolgd door Antwerpen met 30%.

Het thema van de oproep voor 2019 was duurzaam waterbeheer. 6 van de 42 geselecteerde projecten vielen onder deze categorie. Hieronder worden enkele thema's weergegeven van geselecteerde projecten:

- Automatische tomatenzakmachine (toepasbaar voor alle groenten met hogedraadsystemen)
- AVR intelligente en geïntegreerde aardappelrooier
- Biobed met effluentindamper op vleesvarkensstal
- Champignonplukhulpmachine
- Drierijige zelfrijdende tunnelspuit voor de fruitteelt
- Duurzaam hergebruik van water en nutriënten uit eigen varkensmest
- Eerste serrestal in de kippensector, meer specifiek bio-leghennen
- Geautomatiseerde tracering in de korte keten / hoevezuivelproductie
- Gecontroleerde water- en voerverstrekking kraamstalzeugen
- Inzet van Opticlear Diamond en Forward Nano voor de drainwaterontsmetting en selectieve natriumverwijdering in paprikateelt

- Luchtconditioner voor zeugen
- Pluimverluchter
- Ventilatieconcept bij braadkippen
- Volautomatisch intafelen, oogsten en vervoeren van witloofwortelen op hydrocultuur
- Waterbehandeling met het Opticlear Diamond systeem bij de opkweek van aardbeiplanten op het trayveld

4.6.2 Steun aan de agrovoedingssector

In 2019 werd ook een oproep VLIF-projectsteun agrovoeding gelanceerd. In totaal waren er 20 aanvragen, waarvan er 17 geselecteerd werden.

Tabel 34. Overzicht van de aanvragen opgedeeld per provincie

Provincie	Aantal ingediende investeringen	Aangevraagde investeringskosten	Subsidiabele investeringskosten	Gevraagde subsidie (30% van subsidiabele investeringskosten)
Antwerpen	6	7.927.300	2.746.935	824.081
Limburg	0	0	0	0
Oost- Vlaanderen	4	3.317.903	2.193.538	658.061
Vlaams-Brabant	0	0	0	0
West-Vlaanderen	10	24.723.031	8.388.685	2.516.606
Totaal	20	35.968.234	13.329.158	3.998.747

Tabel 35. Overzicht van de geselecteerde investeringen opgedeeld per provincie

Provinscie	Aantal geselecteerde investeringen	Aangevraagde investerings-kosten	Subsidiabele investeringskosten	Selectiebedrag
Antwerpen	4	6.530.749	2.746.935	824.081
Limburg	0	0	0	0
Oost-Vlaanderen	3	3.068.903	2.193.538	658.061
Vlaams-Brabant	0	0	0	0
West-Vlaanderen	10	24.723.031	8.388.685	2.516.606
Totaal	17	34.322.683	13.329.158	3.998.747

De meeste geselecteerde projecten, nl. 59%, situeerden zich in West-Vlaanderen, gevolgd door Antwerpen en Oost-Vlaanderen. In Limburg en Vlaams-Brabant werden geen aanvragen ingediend. Qua selectiebedrag zien we een gelijkaardig patroon.

De thema's van de oproep voor 2019 waren 'mitigerende investeringen in het kader van de km-heffing' en 'duurzaam waterbeheer'. Hieronder worden enkele thema's weergegeven van geselecteerde projecten:

- Afval van spruiten als alternatieve eiwitbron
- Innovatief sorteren, transporteren, kalibreren en afvullen van diepvriesgroenten en fruit
- IQF-installatie voor soepkippendelen
- Microfiltratiesysteem voor het afvalwater van gewassen wortelen
- Slim watergebruik en buffering voor diepvriesactiviteit

4.6.3 Steun aan de omkaderingssector

In 2019 waren er twee oproepen voor steun aan de omkaderingssector voor de praktijkcentra in de plantaardige en in de dierlijke sector. De volgende investeringen kwamen in aanmerking:

- de oprichting, de aanpassing en de uitrusting van bedrijfsgebouwen en -constructies voor de uitvoering van de onderzoeksactiviteiten;
- de aankoop van machines en rollend materieel voor de uitvoering van de onderzoeksactiviteiten;
- de studies en de erelonen voor de uitvoering van de investeringen, die vermeld worden in het eerste punt. Deze zijn echter beperkt tot maximaal 10% van het totale subsidiabele investeringsbedrag.

Er werd voorrang verleend aan investeringen die de innovatie in de land- en tuinbouw stimuleren en een voortrekkersrol spelen op het vlak van duurzame vernieuwende teelttechnieken en -toepassingen. De investeringen moeten het mogelijk maken om voor actuele problemen en noden in de sector een oplossing te zoeken.

Er was voor de eerste oproep een budget van 1.750.000 euro voorzien en voor de tweede 1.325.000 euro.

Voor de eerste oproep werden 10 projectvoorstellen ingediend, voor een totaal investeringsbedrag van 3.891.733,14 euro. Hieraan werd in totaal 1.672.869,47 euro subsidie toegewezen op een totaal aanvaard investeringsbedrag van 3.366.595,52 euro.
Voor de tweede oproep werden 8 projectvoorstellen ingediend, voor een totaal investeringsbedrag van 4.497.354,97 euro. 7 steunaanvragen werden geselecteerd en kregen in totaal een subsidie van 1.195.487 euro op een totaal aanvaard investeringsbedrag van 2.390.974 euro.
In totaal werd in 2019 dus aan 17 projecten van het beschikbare budget van 3.075.000 euro een subsidie toegekend van 2.868.356,47 euro op een aanvaard investeringsbedrag van 5.757.569,52 euro.